

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Sayı :GMT.430.00/740

Konu :Okul Öncesi Öğretmenlerinin Teneffüs Hakkı

18/09/2018

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

- İlgi:**
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
 - İş Kanunu
 - Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
 - Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
 - Bakanlığınız Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 08/12/2009 Tarih ve 3777 Sayılı Yazısı

Bilindiği üzere, Bakanlığınıza bağlı okul öncesi öğretmenlerinin teneffüs (dinlenme) hakkı bulunmamaktadır. Okul öncesi öğretmenleri derslerini teneffüs arası vermeden kesintisiz olarak yerine getirmekte, bu durum ise insan haklarına aykırılık teşkil etmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin çalışma saatlerini düzenleyen İlgi (c) Yönetmeliğin "**Etkinlik, ders, etüt ve dinlenme süreleri**" başlıklı **6. maddesinde** "(1)(Değişik:RG-25/6/2015-29397) Okul öncesi eğitim kurumlarında;

a) *Günde elliser dakikalık aralıksız 6 etkinlik saati süre ile ikili eğitim yapılır. Ancak, ana sınıflarında kayıt alanındaki tüm çocukların kayıtlarının yapılmasına rağmen, ikili eğitim için grup oluşturacak sayıda çocuk bulunamadığı takdirde normal eğitim de yapılabilir.*

(...)

(2) *İlköğretim kurumlarında;*

a) *Bir ders saati süresi 40 dakikadır. Okul yönetimince teneffüsler için en az 10 dakika ayrılır.*

b) *Normal öğretim yapılan okullarda yemek ve dinlenme için en az 40, en çok 90 dakika süre verilir. Bu süre okul yönetimince okul çevresinin şartlarına göre düzenlenir, il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne bilgi verilir. İkili öğretim yapılan ilköğretim kurumlarında sabahçı ve öğlenci grup öğrencilerinin çıkış ve girişleri arasında en fazla 30 dakikalık süre ayrılır.*" hükmü mevcut olup madde hükmünde okul öncesi eğitim kesintisiz 6 etkinlik saati olarak düzenlenmiştir. Okul öncesi dışındaki sınıflarda ise ders süresi 40 dakika, teneffüs süresi 10 dakikadan az olamayacak şekilde belirlenmiştir. Okul öncesi dışındaki sınıflara teneffüs hakkı verilirken okul öncesi öğretmen ve öğrencileri bu haktan mahrum bırakılmıştır.

Anayasamızın **50. maddesinde** "*Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.*" hükmüyle çalışanlara dinlenme hakkının verilmesi gerektiği; **10. maddesinde** "*Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" hükmüyle eşitlik ilkesinin her şartta uygulanması gerektiği; **18. maddesinde** "*Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır*" hükmüyle angaryanın yasaklandığı belirtilmiştir. İlgi (a) Kanununun "**Güvenlik**" başlıklı **18. maddesinde** ki "*Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz*" hükmüyle de memurların aylık ve başka haklarının alınamayacağı belirtilmiştir.

Yürürlükte bulunan bütün yönetmeliklere göre diğer branşlarda görev yapan öğretmenlerin teneffüs hakkı var iken okul öncesi öğretmen ve öğrencilerinin teneffüs hakları bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu öğretmen ve öğrenciler gün içerisinde dinlenme ve ihtiyaç

izni kullanamamaktadır. Bu durum ise okul öncesi öğretmenleri ile oyun çağındaki öğrencilerin yıpranmalarına ve motivasyon kaybı yaşamalarına neden olmaktadır.

Bakanlığınızın İlgi (e) yazısında "Ana sınıfı öğretmenlerinin eğitim saatlerinin 50 dakikadan 40 dakikaya indirilmesi ve bu öğretmenlere ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler gibi teneffüs yaptırılması uygulamada mümkün olmamaktadır. Çünkü ana sınıflarındaki çocuklar 48-72 aylık olduklarından yeterince öz bakım becerilerine sahip değildir. Bu çocukların grup öğretmenleri başlarında olmadan kendi başlarına teneffüs yapmaları mümkün olmadığından; bünyesinde bulunduğu kurumların teneffüs saatlerinin dışında okul öncesi eğitim öğretmenlerinin çocuklarla birlikte program esnekliği çerçevesinde sınıf dışı etkinliklerden yararlanmaları mümkündür." açıklamalarında bulunulmuştur.

Yine, Bakanlığınız tarafından konuyla ilgili önceki tarihlerde yapılan bir açıklamada; "Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 6.1/a maddesi uyarınca 50'şer dakikalık 6 saatlik kesintisiz eğilim yapılması gerektiği, bunun okul öncesi öğrencilerinin küçük olması ve ortam güvenliklerinin sağlanması açısından zorunlu olduğu, ders saatlerinin ilköğretim ve öğrencileri gibi düzenlenmesinin hem çocukların küçük olması hem de güvenliklerinin sağlanması nedeniyle imkansız olduğu" ifade edilmiştir. Ancak, açıklamalarda yer verilen gerekçelerin kabulü mümkün değildir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler, hiç ara vermeksizin saatlerce çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Söz konusu bu öğretmenlerin ders saati kavramı yoktur. Yarım gün eğitimdeki 6 ders saati düşünülecek olursa $50 \times 6 = 300$ dk. ders devam etmektedir. Yani, bu öğretmenler 300 dakika (5 saat aralıksız) çalışmaktadırlar. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerimiz, eğitim etkinliklerinin aralıksız olması ve teneffüs kullanamamalarından dolayı mağduriyet yaşamaktadır. Temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta sıkıntılar yaşamaktadırlar. Bu durum aynı zamanda iş veriminin düşmesine ve okul öncesi eğitim alan çocukların eğitim kalitesinin olumsuz yönde etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Her insanın günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmek için gün içinde serbest zamana ihtiyacı olduğu yaşamsal bir gerçekliktir. Okul öncesi eğitimin ayrı bir özen ve ihtisas gerektiren eğitim süreci olduğu göz önüne alındığında, söz konusu düzenlemenin sakıncaları daha açık ortaya çıkacaktır.

Diğer taraftan, okul öncesi öğrencisi oyun ve dinlenmeye ihtiyaç duyan bir bireydir. Bu bireyin ilkökula hazırlanabilmesi için oyun ve dinlenme fırsatı gibi ihtiyaçlarının karşılanması gerekir. İlkokul öğrencisinin ise ders saati 40 dakika iken; ilkökula hazırlanan bir bireyin 50 dakika kesintisiz ders görmesi ve bu bireye dinlenme hakkı tanınmaması; çocuğun dikkat kaybı yaşamasına, okuldan soğumasına neden olacaktır. Bu durum, okul öncesi öğrencisini ilkökula hazırlama amacına aykırılık teşkil edecektir.

Emsal olması bakımından İlgi (b) Kanununun "Ara dinlenmesi" başlıklı 68. maddesinde "Günlük çalışma süresinin ortalama bir zamanında o yerin gelenekleri ve işin gereğine göre ayarlanmak suretiyle işçilere;

a) Dört saat veya daha kısa süreli işlerde onbeş dakika,
b) Dört saatten fazla ve yedibuçuk saate kadar (yedibuçuk saat dahil) süreli işlerde yarım saat,

c) Yedibuçuk saatten fazla süreli işlerde bir saat,
Ara dinlenmesi verilir.

Bu dinlenme süreleri en az olup aralıksız verilir." hükmüne yer verilmiş, madde hükmünde işçilerin ara dinlenme süreleri düzenlenmiştir. Buradan da görüleceği üzere, dinlenme herkesin en doğal hakkı olup iş verimliliği açısından çalışanlara dinlenme süreleri verilmesi zorunludur.

Ayrıca, özel eğitim sınıfı öğretmenlerinin teneffüs hakkı yok iken İlgi (d) Yönetmelik ile özel eğitim sınıfı öğretmenlerine teneffüs hakkı verilmiştir. Özel eğitim sınıfı öğretmenlerine tanınan bu hakkın, okul öncesi öğretmenlerine de tanınarak yönetmelikte yapılacak düzenleme ile teneffüs hakkı verilmelidir. Şayet, teneffüs hakkı verilmeyecek ise buna karşılık haftada 6 saat ilave ek ders ücretinin okul öncesi öğretmenlerine ödenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda; okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin ders saatlerinin 40 dakikaya düşürülerek, ders saatleri arasında teneffüs yapma hakkının verilmesi, şayet teneffüs yapma hakkı verilmeyecek ise okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerimize eğitimin aralıksız olmasından dolayı haftada 6 saat ilave ek ders ücreti ödenmesi, bu taleplerimize yönelik yasal değişikliklerin Bakanlığımızca yapılması ve talebimizle ilgili Bakanlığımızca yapılan çalışmalar hakkında tarafımıza bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederiz.

Selahattin DOLGUN
Genel Başkan Yardımcısı

Talip GEYLAN
Genel Başkan